

На шрекъ! Готови! Никой да не дреме!
На всѣкой зовъ, отъ тамо що ечи
Къмъ Бога — първи да се отзовеме!*)

Нека завърша съ тоя очеркъ, като въ заключение прѣдамъ впечатления, изнесени лично отъ менъ при първото ми посѣщение на тая светиня народна — „Кжца-Музей Царь-Освободитель“, понеже лаская се да вѣрвамъ, че тѣ сж еднакви за всѣки българинъ. Ето въ слѣднитѣ думи очертанието на изнесенитѣ ми впечатления:

Прѣдъ паметъта на Царь-Освободителя съ умиление въ единъ повратъ отъ 30 години виждамъ лжчезарно образътъ му съ обнаженъ мечъ прѣдъ своитѣ богатири. Той ги повика на война и възликува Русия. Той имъ възвѣсти трудъ грозенъ и скърбенъ и въ Русия настана праздникъ. Послѣ тоя зовъ, той се яви въ стѣнитѣ на древно-прѣстолния градъ Москва, посрѣдъ оглушителенъ екотъ на звучната „ура“. Благославянъ отъ руския народъ, знаейки, че той — най-миролюбивиятъ царъ, изтегли мечътъ на Русия не зарадъ суетна слава, а въ името Христово за насъ, синовеѣ на Балкана, едновѣрнитѣ и едноплеменитѣ имъ братя българи. Той поведе своитѣ полкове на „поле брани“ не за да поробва и да изтрѣбва, а да създаде намъ новъ животъ.

Война праведна! Благословенъ отъ Бога великия светъ подвигъ — „освобождението на България!“

Държавниятъ Царь-Освободитель радваше се въ тоя часъ, чувствуваше се облѣченъ съ ризницата на света Русия и нейната любовъ, която криеше

*) Ив. Вазовъ.